

NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG BỆNH KHỚP Ở CÔNG NHÂN NHÀ MÁY LUYỆN THÉP LƯU XÁ CÔNG TY GANG THÉP THÁI NGUYÊN

LƯU THỊ THU HÀ

Bệnh viện Đa Khoa Trung Ương Thái Nguyên

TÓM TẮT

Với mục tiêu tìm hiểu thực trạng bệnh khớp trong công nhân nhà máy Luyện thép Lưu xá – Công ty gang thép Thái Nguyên, bằng phương pháp nghiên cứu mô tả (khám trực tiếp 615 công nhân), kết quả nghiên cứu thu được như sau: bệnh khớp có tỷ lệ cao trong đội ngũ cán bộ, công nhân viên nhà máy (53,49%), đặc biệt là nhóm công nhân xưởng Công nghệ, các công nhân bị bệnh khi tuổi đời và tuổi nghề còn rất trẻ. Tỷ lệ đau thắt lưng 59,27%, đau cột sống cổ 14,59%, đau khớp gối 11,86%... Tác giả đề nghị cần có những nghiên cứu thêm, khám sức khỏe định kỳ thường xuyên nhằm sớm phát hiện các ảnh hưởng lâu dài và có các biện pháp dự phòng thích hợp.

Từ khóa: bệnh khớp, công nhân

SUMMARY

With the aim of study about the real situation of worker's Diseases in articulation in Luu xa Steel making Factory - Thainguyen iron and steel corporation, a cross-sectional study was carried out on 615 workers. The results showed that: the worker's Diseases in articulation has problems especially workers doing in Congnghe workshops. The rate of diseases in bone and articulation was high (53.49%). Patients's age is young and their working years are too short. The rate of degrading in low back pain 59.27%, neck pain 14.59%, knee pain 11.86%... The authors recommened that: such kind of survey as this one and periodic medical examination must be done annually and to find out the long term effects to workers, establishing suitable preventive measures..

Keywords: real situation, worker's

ĐẶT VẤN ĐỀ

Vận động là một chức năng quan trọng của các khớp trong cơ thể, nhờ chức năng này mà con người có thể thực hiện các động tác trong sinh hoạt, lao động, thể dục thể thao... khi các khớp bị tổn thương (dù nhỏ) hoạt động của con người bị ảnh hưởng và ngược lại, hoạt động không đúng của con người có thể gây tổn hại các khớp. Các nghiên cứu cho thấy, bệnh lý xương khớp chiếm tỷ lệ cao, chỉ riêng ở Mỹ, có 21 triệu người mắc bệnh thoái khớp [3]. Tại Việt Nam, tỷ lệ mắc bệnh xương khớp của huyện Tân Trường Hải Dương là 0,23% dân số, chiếm 10,4% tổng số bệnh nhân đến khám và điều trị bệnh xương khớp ở bệnh viện Bạch Mai [5]. Nhà máy Luyện thép Lưu xá là một đơn vị thành viên của công ty Gang thép Thái Nguyên, có nhiệm vụ sản xuất thép phôi cấp cho các nhà máy cán thép trong công ty Gang thép Thái Nguyên [4]. Nhà máy có trên 600 công nhân chia làm 3 ca sản xuất liên tục tại các phân xưởng thường là lao động trực tiếp, nặng nhọc, nên theo báo cáo của y tế nhà máy, số công nhân phải nghỉ việc do các bệnh lý xương khớp khá cao. Thực trạng các bệnh khớp của công nhân nhà máy là bao nhiêu để có những giải pháp phòng chống bệnh là vấn đề rất cần được quan tâm, do vậy chúng tôi nghiên cứu đề tài này với mục tiêu: *Mô tả thực trạng một số bệnh khớp trong công nhân Luyện thép Lưu xá công ty Gang thép Thái Nguyên*

ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU:

1. Đối tượng nghiên cứu: Toàn bộ công nhân của

nhà máy với 615 người, trong đó có 472 nam công nhân (76,75%), 143 nữ công nhân(23,25%)

2. Phương pháp nghiên cứu:

Nghiên cứu được tiến hành theo phương pháp mô tả, thiết kế điều tra cắt ngang

KẾT QUẢ:

Bảng 1: Phân bố đối tượng nghiên cứu theo tuổi, giới

Giới	Tuổi	< 30	30- 39	40-49	> 49	Tổng
		n	94	90	199	89
Nam	%	19,92	19,07	42,16	18,85	100
Nữ	n	23	45	65	10	143
	%	16,08	31,47	45,45	6,99	100
Tổng	n	117	135	264	99	615
	%	19,02	21,95	42,93	16,10	100

Nhận xét:

- Tỷ lệ công nhân ở tuổi trên 49 chiếm tỷ lệ thấp 18,85% ở nam và 6,99% ở nữ, độ tuổi 40-49 chiếm tỷ lệ cao nhất (42,16% ở nam và 45,45% ở nữ)

- Có sự khác biệt rõ rệt về tỷ lệ nam và nữ công nhân trong nhà máy (76,75%/24,25%)

Bảng 2: Tỷ lệ mắc các bệnh khớp.

Loại bệnh khớp	Tỷ lệ mắc	
	n	%
Đau cột sống cổ	48	14,59
Đau thắt lưng	195	59,27
Đau khớp gối	39	11,86
Đau khớp vai	7	2,13
Đau khớp khuỷu	14	4,25
Đau khớp cổ tay	14	4,25
Đau các khớp bàn ngón tay	7	2,13
Đau các khớp bàn ngón chân	5	1,52
Tổng	329	100

Nhận xét: Tỷ lệ đau thắt lưng là 59,27%, cao nhất trong nhóm các bệnh khớp, đau cột sống cổ có tỷ lệ cao thứ hai 14,59%, đau khớp gối 11,96% cao thứ ba trong nhóm các bệnh khớp

Bảng 3: Tỷ lệ mắc bệnh theo nhóm tuổi

Tuổi	< 30	30- 39	40-49	> 49	Tổng	
	(%)	(%)	(%)	(%)		
Tỷ lệ mắc bệnh khớp	n	12	51	187	79	329
	%	3,65	15,50	56,84	24,01	100,0

Nhận xét: Lứa tuổi từ 40-49 có tỷ lệ mắc các bệnh khớp 56,84%, cao hơn các lứa tuổi khác.

Bảng 4: Tỷ lệ mắc bệnh theo giới tính

Giới	Nam	Nữ	Tổng	
	Tỷ lệ	n	237	92
	%	58,33	41,67	100,0

Nhận xét: Tỷ lệ mắc bệnh ở nam công nhân là 58,33%, ở nữ công nhân là 41,67%

Bảng 5: Tỷ lệ mắc bệnh theo đơn vị sản xuất.

Đơn vị sản xuất	PX Công Nghệ	PX Cơ Điện	PX Nguyên liệu	Đơn vị khác	Tổng	
	Tỷ lệ	n	149	48	52	80
	%	45,29	14,59	15,81	24,31	100,0

Nhận xét: Số công nhân mắc các bệnh ở phân

xưởng Công Nghệ có tỷ lệ cao nhất 45,29%.

BÀN LUẬN:

Qua nghiên cứu chúng tôi thấy có 329/615 trường hợp bị mắc các bệnh khớp (53,49%), tỷ lệ bệnh cao cũng một phần do tuổi tác, song so với tuổi đời của công nhân thì tỷ lệ mắc như vậy là cao thể hiện nhu cầu được quan tâm chăm sóc là rất lớn. Đau thắt lưng chiếm 59,27%, cao nhất trong nhóm các bệnh khớp, do cột sống thắt lưng phải gánh chịu tải trọng nửa trên cơ thể, gánh nặng này tăng lên nhiều trong lao động dẫn tình trạng trên, cần có các biện pháp như hướng dẫn các bài tập vận động cột sống, trang bị kiến thức về lao động học để hạn chế tác động xấu gây đau cột sống và hạn chế tối đa các biến chứng, đây cũng là nhận xét của nhiều tác giả khi nghiên cứu bệnh khớp ở người lao động [1], [2]. 56,84% công nhân ở độ tuổi 40-49 mắc bệnh, đây là lứa tuổi đạt độ chín về kinh nghiệm sản xuất nên sẽ ảnh hưởng rất nhiều đến các hoạt động của nhà máy. Lứa tuổi trên 49 có tỷ lệ mắc bệnh 24,01% điều đó không có nghĩa tỷ lệ mắc bệnh lứa tuổi này thấp mà do lao động nặng nhọc nên công nhân đã phải xin nghỉ chế độ sớm, chỉ có 79/615 công nhân nằm trong độ tuổi này còn làm việc. Có sự khác biệt về tỷ lệ nam và nữ công nhân trong nhà máy (58,33%/41,67%), có thể do công nhân nữ nhà máy chỉ chiếm 23,25% tổng số, hầu hết làm các công việc hành chính hoặc các việc nhẹ hơn nam giới nên tỷ lệ mắc ít hơn. Phân xưởng công nghệ là phân xưởng sản xuất chính, đặc thù của nhà máy Luyện thép, lao động nặng, căng thẳng, nóng ... do

vậy tỷ lệ mắc bệnh cao chiếm 45,29% tổng số.

KẾT LUẬN

Thực trạng bệnh khớp gặp trong công nhân nhà máy Luyện thép Lưu xá là đáng lưu ý do tỷ lệ gặp khá cao 53,49%. Bệnh gặp chủ yếu là đau thắt lưng 59,27%. Bệnh có tỷ lệ cao ở lứa tuổi trên 40, nam giới mắc bệnh nhiều hơn nữ, phân xưởng Công nghệ mắc bệnh cao nhất chiếm 45,29% tổng số.

Thực tế này đòi hỏi phải xây dựng các giải pháp đồng bộ như trang bị kiến thức an toàn vệ sinh lao động đồng thời với cải thiện môi trường, điều kiện làm việc, củng cố y tế cơ sở... nhằm từng bước đáp ứng nhu cầu phòng, chữa bệnh, giảm thiểu tỷ lệ các bệnh nói chung, bệnh khớp nói riêng cho công nhân

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trần Ngọc Ân (2002), "*Bệnh khớp không do viêm*", Bệnh thấp khớp, Nxb Y học, Tr 254 - 270
2. Bệnh học nghề nghiệp (2000), Nxb Y học Hà Nội Tr. 107
3. Nguyễn Mai Hồng (2001), Nghiên cứu giá trị của nội soi trong chẩn đoán và điều trị thoái hoá khớp gối, Luận văn tốt nghiệp bác sĩ chuyên khoa cấp II, Trường Đại học Y Hà Nội, Hà Nội.
4. Đỗ Trung Kiên (2004), Đồ án tốt nghiệp lớp quản trị doanh nghiệp, Trường Đại học Bách khoa Hà Nội.
5. Nguyễn Thị Ngọc Lan (2005), "Tài liệu tập huấn chuyên đề xương khớp nội khoa", Phòng chỉ đạo tuyến, Hà nội.